

خردورزان واقعی چه کسانی هستند؟
آیت الله

خردورزان واقعی چه کسانی هستند؟/ چند پاسخ از امام رضا(ع)

امام هشتم (ع) عقل را حجت باطنی در کنار حجت ظاهری یعنی انبیاء و امامان دانسته است. ابن سکیت به امام عرض کرد: «امروز حجت بر مردم چیست؟»

*عقل، حجت باطنی

امام هشتم (ع) عقل را حجت باطنی در کنار حجت ظاهری یعنی انبیاء و امامان دانسته است. ابن سکیت به امام عرض کرد: «امروز حجت بر مردم چیست؟ امام(ع) فرمود: همان خرد است که انسان به وسیله آن راستگویی بر خدا را می شناسد و او را تصدیق می کند و از دروغ پرداز بر خدا آگاهی می یابد و او را تکذیب می کند.»

* تعقل، برترین عبادت

امام هشتم(ع) عبادت اصلی را در زیادی اندیشیدن و بهره وری از خرد می داند آنجا که فرمود: «عبادت فقط زیادی روزه و نماز نیست، بلکه بسیار اندیشیدن در امر خداوند است.»

* بهترین دوست

امام هشتم (ع) می فرماید: «دوست هر مرد و انسانی خرد اوست و دشمنش نادانی او.»

* عامل دوستی

امام هشتم(ع) در کلام نغز و زیبایی خود فرمود: «مهربانی با مردم نیمی از خرد است.»

* نشانه خردورزان

امام هشتم(ع) نشانه خردمندان واقعی را معرفی کرده و می گوید: «خرد مرد مسلمان کامل نمی شود مگر آنکه ده ویژگی در او باشد:

- 1- به نیکی او امید رود (و دست خیر او در جامعه مورد امید نیازمندان باشد).
- 2- از بدی او آسودگی باشد (و کسی از شر او بر خود بیم نداشته باشد).
- 3- نیکی اندک دیگری را بسیار شمارد.
- 4- نیکی بسیار خویش را ناچیز داند.
- 5- از نیازخواهی (دیگران) نزد او دلگیر و خسته نمی شود.
- 6- از علم جویی در طول عمرش دلخسته نمی گردد.
- 7- تهدیستی در راه خدا را بیشتر از توانگری دوست می دارد.
- 8- خواری (ظاهری) در راه خدا را از بزرگمندی در نزد دشمن خدا خوشتر دارد.
- 9- گمنامی برای او رغبت انگیزتر از بلند آوازی و شهرت است.
- 10- کسی را نبیند مگر آن که گوید او از من بهتر و پارسا تر است.

در ادامه آن حضرت فرمود: به راستی مردم دو دسته اند: بهتر و پارسا تر از او و بدتر و پائین تر، پس خردمند، هر گاه مردی بدتر از خود را ملاقات کند می گوید: شاید نیکی و خوبی او در درون و باطن اوست که این به سود اوست، ولی نیکی من آشکار است و شاید این به زیان من است. و هرگاه بهتر و پارسا تر از خویش را ببیند در برابرش فروتنی کند تا همپای او گردد، پس چنانچه این گونه کند بی گمان بزرگمندی اش فراز گیرد و نیکی اش پاکیزه شود و یاد او نیک گردد و سرور مردم دوران خویش باشد.